

PLAN DZIAŁANIA KT 196 ds. Cementu i Wapna

STRESZCZENIE

KT 196 obejmuje swoim zakresem działania prace normalizacyjne dotyczące wyrobów przemysłu wiążących materiałów budowlanych - przede wszystkim, zgodnie z nazwą – cementu i wapna budowlanego, oraz spoiw hydraulicznych, przeznaczonych do wykonywania wszelkich wyrobów budowlanych opartych na tych produktach. Działalność KT 196 obejmuje cały proces przygotowania nowych norm, ich nowelizacji i wprowadzania zmian, jak również stałą współpracę z Komitetem Technicznym CEN/TC 51 w Europejskim Komitecie Normalizacyjnym CEN, oraz opracowywaniem, w miarę potrzeb, krajowych norm własnych.

Zakres tematyczny działania KT 196 obejmuje: definicje, terminologię, klasyfikację, wymagania, metody badań, kryteria zgodności, przepisy odbioru dla wszystkich rodzajów, klas i odmian cementów ogólnego stosowania i specjalnych, wapna stosowanego w budownictwie i do wyrobów budowlanych oraz spoiw hydraulicznych na bazie cementu lub wapna, opiniowanie projektów norm dla cementu i wapna do celów niebudowlanych.

Zakres działalności KT 196 dotyczy środowiska biznesowego przemysłu producentów cementu, wapna i spoiw hydraulicznych na bazie cementu lub wapna, wykonawców robót, projektantów i inwestorów związanych z pracami budowlanymi.

Korzyści z działalności KT 196 wynikają z wdrażania norm wyrobu. Dotyczy to także materiałów i technologii. Wprowadzanie europejskich norm zharmonizowanych do zbioru polskich norm w znaczącym stopniu ułatwia producentom wyrobów budowlanych działanie na rynku europejskim (poprzez możliwość stosowania oznakowania CE) i zwiększa konkurencyjność zakładów przemysłowych mających swoją lokalizację w Polsce.

Priorytetami i celem KT 196 jest przede wszystkim opiniowanie i głosowanie nad projektami norm europejskich EN i wprowadzanie ich do stosowania w Polsce jako PN-EN.

1. ŚRODOWISKO BIZNESOWE KT

1.1 Opis środowiska biznesowego

Na działalność gospodarczą objętą zakresem KT znaczący wpływ mają następujące uwarunkowania polityczne, gospodarcze, techniczne, prawne, społeczne i/lub aspekty regionalne/międzynarodowe:

Działalność KT 196 obejmuje zagadnienia dotyczące produkcji, oceny, stosowania cementu, wapna i spoiw hydraulicznych. Obejmuje firmy i instytucje, takie jak:

- Producenci wyrobów (cementownie, zakłady wapiennicze, producenci spoiw hydraulicznych),
- Projektanci,
- Inwestorzy budowlani,
- Jednostki kontrolne nadzorujące wykonywanie robót budowlanych i wprowadzenie wyrobów budowlanych do obrotu, np. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego, Inspekcja Handlowa, Państwowa Inspekcja Pracy.
- Laboratoria badawcze w tym laboratoria akredytowane kontrolujące jakość produkowanych wyrobów.

W zakresie normalizacji krajowej KT 196 współpracuje ze Stowarzyszeniem Producentów Cementu i Stowarzyszeniem Przemysłu Wapienniczego.

W zakresie normalizacji międzynarodowej i regionalnej KT 196 współpracuje z:

CEN/TC 51; CEN/TC 51/WG 10; CEN/TC 51/WG 11; CEN/TC 51/WG 12; CEN/TC 51/WG 13; CEN/TC 51/WG 14; CEN/TC 51/WG 15; CEN/TC 51/WG 16; CEN/TC 51/WG 6; ISO/TC 74.

KT 196 jest komitetem wiodącym w zakresie współpracy z:

CEN/TC 51; CEN/TC 51/WG 10; CEN/TC 51/WG 11; CEN/TC 51/WG 12; CEN/TC 51/WG 13; CEN/TC 51/WG 14; CEN/TC 51/WG 15; CEN/TC 51/WG 16; CEN/TC 51/WG 6; ISO/TC 74.

Obecnie normalizacja europejska obejmuje 27 cementów powszechnego użytku, 7 cementów powszechnego użytku odpornych na siarczany, 3 cementów hutniczych o niskiej wytrzymałości wczesnej i 2 cementów hutniczych o niskiej wytrzymałości wczesnej odpornych na siarczany, cement murarski, cementy specjalne o bardzo niskim cieple hydratacji, cement glinowo-wapniowy, cement supersiarczanowy, wapno budowlane, hydrauliczne spoiwa szybkowiązzące, spoiwo hydrauliczne do zastosowań niekonstrukcyjnych. Dodatkowo normalizacją krajową objęto cement

specjalny i cement biały. Normalizacją objęto prowadzenie oceny zgodności jak również metody badania cementu i wapna.

Obecnie prowadzone są prace mające na celu rozszerzenie zakresu katalogu cementów powszechnego użytku.

Podstawowymi wymaganiami prawnymi wpływającymi na obszar objęty działalnością KT 196 są przepisy dotyczące wprowadzania wyrobów budowlanych do obrotu ze szczególnym uwzględnieniem obszaru zharmonizowanego z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiającym zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylającym dyrektywę Rady 89/106/EWG, które to zmieniało podejście do oceny zgodności z normą na ocenę stałość właściwości użytkowych deklarowanych przez producenta zgodnie z daną zharmonizowaną normą wyrobu. Odzwierciedleniem przepisów europejskich są krajowe przepisy rozporządzenia w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym.

1.2 Wskaźniki ilościowe dotyczące środowiska biznesowego

Poniższe wskaźniki ilościowe opisują środowisko biznesowe, w celu wsparcia działań KT poprzez zapewnienie niezbędnych danych:

W sektorze przemysłu związanym z produkcją cementu i wapna stosuje się ok. 30 norm.

Głównym odbiorcą Polskich Norm z zakresu cementu i wapna jest bardzo szeroko pojęte budownictwo, poprzez producentów, (cementownie, zakłady wapiennicze, producenci spoiw hydraulicznych), projektantów, inwestorów budowlanych, laboratoria badawcze kontrolujące jakość produkowanych wyrobów budowlanych.

Według ostatnich danych Stowarzyszenia Producentów Cementu (strona [www](#)), w okresie I – V 2019 r. wyprodukowano 6,8 mln ton cementu gdzie w analogicznym okresie roku 2018 wyprodukowano 6,4 mln ton, co daje wzrost produkcji o 5,1 %. W całym 2018 r. wyprodukowano 18,8 mln ton cementu. Import cementu w okresie I – V 2019 r. wyniósł 111 tyś. ton gdzie w analogicznym okresie 2018 r. wyniósł 73 tyś. ton, co daje wzrost o 51,7 %. Natomiast eksport cementu wyniósł 75 tyś. ton, osiągając 55,9 % eksportu z okresu I – V 2018 kiedy wyeksportowano 134 tyś. ton.

Zgodnie z danymi podawanymi na stronie internetowej Stowarzyszenia Producentów Cementu w roku 2019 roku produkcja cementu w Polsce wynosić będzie 19 mln ton. Polski przemysł cementowy to 14 nowoczesnych zakładów zatrudniających 4 tyś. pracowników. Według Instytutu Prognoz i Analiz Gospodarczych w 2020 roku sprzedaż cementu w Polsce osiągnie 19,4 mln ton. (dane z [kieruneksurowce.pl](#)).

Program Prac KT 196 w 2019 roku obejmował:

- wprowadzenie zatwierdzonych norm EN do zbioru norm krajowych (2 tematy normalizacyjne),
- tłumaczenie norm EN na język polski (1 temat normalizacyjny),
- opiniowanie projektów norm EN (3 tematy normalizacyjne),

Koszty opracowania norm na zamówienie były pokryte przez Instytut Ceramiki i Materiałów Budowlanych, Oddział Szkła i Materiałów Budowlanych ze środków wpłaconych na konto ICiMB przez polskich producentów cementu i wapna.

2. OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC KT 196

Korzyści z realizacji prac prowadzonych w ramach KT 196 wynikają z opracowywania i wdrażania norm do zbioru norm polskich, co wiąże się m. in. z wprowadzaniem nowych wymagań materiałowych, metod badawczych oraz nowych materiałów wiążących.

Wprowadzanie europejskich norm zharmonizowanych do zbioru polskich norm w znaczącym stopniu ułatwia producentom wyrobów budowlanych działanie na rynku europejskim (poprzez możliwość stosowania oznakowania CE) i zwiększa konkurencyjność zakładów przemysłowych mających swoją lokalizację w Polsce.

3. CZŁONKOSTWO W KT 196

Każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w KT i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem KT. Każdy członek KT realizuje zadania KT poprzez swoich reprezentantów.

Aktualny skład KT jest podany na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT.

4. CELE KT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

4.1. Cele KT 196

Cele działalności KT 196 obejmują:

- Współpracę z komitetami CEN poprzez uczestnictwo delegatów oraz korespondencyjnie,
- Eliminowanie barier technicznych w handlu pomiędzy Polską i pozostałymi krajami Unii Europejskiej,
- Wdrażanie nowoczesnych rozwiązań materiałowych,
- Zapewnienie bezpieczeństwa wyrobu.

Poprzez :

- Upowszechnianie i wdrażanie nowych i nowelizowanych norm PN-EN do stosowania w Polsce (metodą tłumaczenia lub uznania),
- Opracowywanie krajowych norm własnych.

4.2. Strategia ustalona do osiągnięcia celów KT 196

Strategia KT 196 obejmuje:

- aktywny udział w powstawaniu Norm Europejskich i Międzynarodowych,
- wyznaczenie priorytetów przy ustalaniu Programu prac normalizacyjnych KT tzn. wprowadzanie do zbioru Polskich Norm metodą tłumaczenia przede wszystkim Norm Europejskich zharmonizowanych, w pierwszej kolejności norm wyrobu, a następnie norm określających metody badań oraz procedury oceny zgodności,
- współpracę z komitetami technicznymi CEN poprzez zgłaszanie uwag do nowych i nowelizowanych norm europejskich a w miarę posiadanych funduszy również udział w posiedzeniach grup roboczych CEN /TC 51,
- współpracę z organami nadzoru budowlanego, stowarzyszeniami producenckimi i środowiskiem akademickim,
- aktywny udział w pracach KT, poprzez udział członków KT w organizowanych w miarę potrzeb posiedzeniach, np. raz w roku.

4.3. Aspekty środowiskowe

Dokumenty normalizacyjne opracowywane w zakresie CEN/TC 51 (KT 196) wspomagają prowadzenie prac/badań związanych z emisją metali ciężkich z surowców cementowych, spoiw, betonu oraz innych materiałów budowlanych – cementopochodnych.

Wykonano tłumaczenie na język polski normy PN-EN 16908:2017-02 Cement i wapno budowlane. Deklaracje środowiskowe wyrobów. Zasady kategoryzacji wyrobów będące uzupełnieniem postanowień EN 15804.

5. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC KT I WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN jest wprowadzany do programu KT. KT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Program prac KT znajduje się na stronie www.pkn.pl , w Wykazie OT, po wybraniu numeru właściwego KT.

Drugi element numeru tematu normalizacyjnego wskazuje numer Podkomitetu Technicznego opracowującego temat, np. numer tematu normalizacyjnego XXX.1.XXXX oznacza wykonywanie w KT XXX PK 1 (Podkomitecie Technicznym nr 1 Komitetu Technicznego XXX). Jeżeli drugi element przyjmuje wartość zero oznacza to, że TN jest opracowywany w KT.

Czynniki, które mogą mieć negatywny wpływ na terminowe wykonanie prowadzonych prac normalizacyjnych oraz na wprowadzanie do programu prac nowych tematów normalizacyjnych:

- niedostateczne zaangażowanie części członków KT w terminowe procedowanie,
- ograniczone środki finansowe na opracowanie nowych PN na zamówienie.

6. Wykaz propozycji tematów normalizacyjnych, dla których KT przewiduje pozyskanie środków na opracowanie w ramach prac na zamówienie

Na dzień dzisiejszy KT 196 prowadzi następujące prace na zamówienie środowiska biznesowego:

w ramach przygotowania polskojęzycznej wersji normy EN:

- **prPN-EN 196-11** Metody badania cementu -- Część 11: Ciepło hydratacji – Metoda izotermiczna

W przyszłości KT – w ramach możliwości finansowych – będzie opracowywało w języku polskim normy dotyczące metod badania oraz oceny zgodności.